

ACC. N:R M. 10419:1-2.

Landskap: Småland Upptecknat av: Alf. Jäberg

Härad: Västbo Adress: Lanna

Socken: Kulltorp Berättat av: _____

Uppteckningsår: 1947 Född år 1877 i Lanna, Kulltorps sn.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Påskräkning med Torv.

A. 1-2

M. 10419 :/.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Alfr. Sjöberg,

Härad: Västbo. Adress: Lanna.

Socken: Kulltorp. Berättat av:

Uppteckningsår: 1925., inlämn. 1947 Född år 1877 i Lanna, Kulltorps sv.

Om taktäckning med torv.

Nästan alla boningshus här på orten voro täckta med torv ända in i början på 1800- talet, man kan säga tills efter storskiftet på 1830- talet. Härefter började man övergå till tegel eller handspäntade stickor. Men dessa stickor eller tegel lades till en början vanligen utanpå torven. De sista boningshus på vilka torv förekom som täckmedel var på de låga ryggåsstugorna samt de i skogsbrynen eller backslutningarna liggande små backstugorna. Som beboddes av ortens fattigare befolkning. Torvtaket underlag bestod av runda ungefär tre tum tjocka och väl avbarkade s.k. "trolor" av fur eller gran. Dessa lades mycket tätt intill varandra från ryggåsen, där de fästes med tränaglar, ned till takskägget. Längre fram i tiden lades av de mera försigkomna bönderna, underlaget av bilade eller sågade bräder. På detta underlag lades ett försvarligt lager av björknäver. Det lades liksom fiskfjäll, på så sätt att man började vid takskägget och lät det andra lagret av nävern skjuta över det underliggande lagret så långt att det sköt över ungefär en tredjedel och så fortsattes helattaket. Man skar sedan i en gräsbacke torvor av ungefär tolv tum i fyrkant och tre tums tjocklek, som lades på näverlagret. Det var mycket noga att torven lades så tätt som möjligt, något mellanrum mellan torvorna fick icke förekomma. Om torv väderlek inträffade sedan taket blivit färdigt, brukade man slå över med vatten, varför det merendels uppstod en härlig vegetation av olika växtslag på taket. På de större gårdarna och de förmögna lade man utanpå torven bräder med tjälade vattenållor (= hämnor).

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

ACC. N:R M.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

M. 10419: 2.

Stugan vid "Gröna väg." Den sista backstugan i
Lanna, Kulltorp. Riven 1938.

